

Tillgänglighetsplan för Tyresö kommun 2022-2023 med aktiviteter 2022

INNEHÅLL

INNEHÅLL	2
Inledning.....	3
Definitioner	3
Funktionsnedsättning.....	3
Funktionshinder	3
Funktionshinderperspektivet	3
TILLGÄNGLIGHET I TYRESÖ KOMMUN.....	4
TILLGÄNGLIGHETSPLANEN	5
1. Samråd mellan kommunen och KFR	6
Mål 1:.....	6
2. Demokrati, Konsument.....	8
Mål 2:.....	8
3. It, innovation och teknikutveckling	9
Mål 3:.....	9
4. Bebyggd miljö, samhällsplanering, Transport	11
Mål 4:	11
5. Social välfärd och hälsa	14
Mål 5:	14
6. Kultur, idrott och fritid	15
Mål 6:	15
7. Utbildning	16
Mål 7:	16
8. Arbete och försörjning	17
Mål 8:	17
Sammanlagda kostnader för KFR,	18
Mål 1 – 8, aktiviteter år 2022	18

Inledning

Tillgänglighetsplanen för Tyresö kommun är ett dokument som tas fram av Kommunala funktionshindersrådet, KFR, i Tyresö. Planen syftar till att utgöra ett underlag för kommunens arbete för en förbättrad tillgänglighet.

Planen är en del av kommunens styrprocess och ska utgöra underlag för kommunstyrelsen och nämnderna vid framtagande av nämndplaner.

Målgrupper är personer med funktionsnedsättning, politiker samt anställda.

Rådets ordförande har delegation att besluta om bidrag enligt planen.

Uppföljning sker årsvis som resultatredovisning av de särskilda åtagandena och förändringar som skett inom respektive område.

Definitioner

Funktionsnedsättning

En funktionsnedsättning är en nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell förmåga. Den kan uppstå till följd av sjukdom eller till följd av medfödd eller förvärvad skada.

Funktionshinder

Ett funktionshinder är en begränsning för en person i relation till omgivningen. Exempel på begränsningar är svårigheter att klara sig själv i det dagliga livet, bristande delaktighet i arbetslivet, i sociala relationer, i fritids- och kulturaktiviteter, i utbildning och i demokratiska processer.

Funktionshinderperspektivet

Perspektivet innebär att, i all planering och i allt genomförande, utgå från att människor är olika, har olika förutsättningar, behov och önskemål. Strategin innebär att hinder för delaktighet ska identifieras och åtgärdas samt integrera perspektivet i verksamheten så att inte nya hinder uppstår.

Tillgänglighet i Tyresö kommun

Tyresö kommun ska vara en kommun tillgänglig för samtliga medborgare, oavsett förutsättningar, funktionsnedsättningar eller annat som riskerar att vara begränsade för människor. Idag finns det fortfarande en del brister även om mycket har blivit bättre de senaste åren.

Till exempel har Tyresö fått ökad tillgänglighet till badplatser och natur, viss infrastruktur har tillgänglighetsanpassats och insatser för bättre rutiner har inletts. Men det behöver göras mer.

Kommunala funktionshinderrådet ska ses som en naturlig remissinstans i frågor av vikt som rör personer med funktionsnedsättning och arbetet mot kommunens förvaltningar behöver bättre struktur. Funktionshinderrådet ska i större utsträckning ses som en stödjande funktion i beslutsfattandet där man har möjlighet att använda den expertis som finns i rådet.

Ambitionerna för tillgänglighetsfrågor inom kommunen behöver öka och tillgänglighetsperspektivet bör lyftas in i fler frågor av vikt för medborgarna. Förvaltningar och beslutande nämnder och styrelser bör väga in tillgänglighet i arbetet i högre utsträckning och även inkludera funktionshinderrådet som remissinstans i de frågor av vikt som rör området.

I Tyresö kommuns vision lyfts det hållbara livet och att det ska finnas plats för alla. Det måste också inkludera personer med funktionsnedsättning och prägla kommunens tillgänglighetsarbete.

”I Tyresö finns det hållbara livet, nära storstad, skog och skärgård.

I Tyresö finns plats för alla – här trivs nya tankar.

Tillsammans skapar vi trygghet och tillit.

Tyresö är hemma!”

- Tyresö kommuns vision

TILLGÄNGLIGHETSPLANEN

Målet med tillgänglighetsplanen är att skapa ett tillgängligt Tyresö med likvärdiga förutsättningar för alla.

Planens utformning

Planen omfattar följande områden:

1. Samråd mellan kommunen och KFR
2. Demokrati, Konsument
3. It, innovation och teknikutveckling
4. Bebyggd miljö och samhällsplanering, Transport
5. Social välfärd och hälsa
6. Kultur, idrott och fritid
7. Utbildning
8. Arbete och försörjning

1. Samråd mellan kommunen och KFR

Utdrag ur arbetsordning för Kommunala funktionshinderrådet, KFR:

1§ Kommunala funktionshindersrådet, KFR: (nedan kallat rådet) är ett organ för samråd och ömsesidig information mellan organisationer för personer med funktionsnedsättningar (nedan kallade organisationer) å ena sidan och kommunens styrelser och nämnder å den andra sidan. Rådet ska ta initiativ till förbättringar för personer med funktionsnedsättningar i alla åldrar.

2§ När kommunen har förslag till förändringar av samhällsinsatsernas utformning och organisation som berör personer med funktionsnedsättning, ska rådet informeras i ett tidigt skede och fortlöpande så att rådets synpunkter och förslag kan påverka ärendet.

3§ Rådet ska ges tillfälle att framföra synpunkter på den kommunala verksamhetens utformning och föreslå förändringar i frågor som har aktualitet för personer med funktionsnedsättning.

5§ Samtliga förvaltningschefer/kontorschefer utser kontaktpersoner för samverkan med rådet. Kontaktpersonen ska erhålla protokoll och erforderlig muntlig information från rådet. Sekreteraren ansvarar för uppföljning av dessa ärenden.

Mål 1:

Kommunens förvaltningar och kontor ska utveckla samarbete med KFR i enlighet med rådets arbetsordning.

Arbetsgrupper inom olika delar av arbetet för att stärka tillgängligheten är ett ändamålsenligt arbetssätt. Dessa arbetsgrupper ska ha kontakt med kommunens förvaltningar och kontor.

1a. Förbättrad samverkan med kommunens förvaltningar och kontor

Aktivitet 2022:

Kommunens ska tillse:

- Att rådet skall vara en självklar remissinstans i de frågor som rör alla former av tillgänglighet eller frågor som på annat sätt rör personer med funktionsnedsättning i kommunen.
- Att rådet i samverkan med kommundirektören senast under 2022 har upparbetat en samverkan mellan arbetsgrupper och adekvata förvaltningar.

Ansvar: Inom ordinarie budgetramar. Ordföranden för rådet samt kommundirektören

1b. Samordnande och stödjande funktion för KFR

En stödjande funktion för rådet är under utformning, rådet ska följa upp att arbetet blir tillfredställande.

Aktivitet 2022: Att kommundirektören utvecklar förvaltningen i samråd med rådet i syfte att öka den samordnande och stödjande funktionen för rådet.

Ansvar: Ordförande och kommundirektören

2. Demokrati, Konsument

Mål 2:

Kommunens styrelser och nämnder ska aktivt arbeta för att belysa situationen för personer med funktionsnedsättning. Därigenom påskyndas en integration som gör att alla på lika villkor kan ta del av samhällets service och utbud. I gengäld kan erfarenheter och kunskaper som personer med funktionsnedsättning besitter beskrivas från ett funktionshindersperspektiv.

Tyresö kan då succesivt bli mer tillgängligt för uppväxande generationer oavsett funktionsnedsättningar.

I fråga om bemötande har tidigare åtaganden i tillgänglighetsplanen resulterat i framtagandet av en enkel skrift om bemötande av personer med funktionsnedsättning, "Jämlika möten", som finns under rubriken "handböcker och styrdokument" på kommunens intranät.

3. It, innovation och teknikutveckling

Mål 3:

Kommunen ska:

- Säkerställa att personer med funktionsnedsättning ges samma möjligheter som andra att tillgodogöra sig information från kommunen.
- Erbjuda möjligheter till att enkelt kommunicera med tjänstemän och övriga företrädare för kommunen.
- Stimulera och stödja verksamheter som syftar till att använda digitala hjälpmedel.
- Stödja och stimulera verksamheter som syftar till att höja kompetensen inom IT-området, speciellt hos personal vid särskilda boenden, daglig verksamhet, hemtjänst och inom skolan för att de i sin tur ska kunna stödja boendes, brukares och elevers möjlighet att informera sig om samhället, skaffa och vidmakthålla ett kontaktnät och därmed förhöja värdet på den dagliga tillvaron.
- För personer som inte kan eller vill lära sig att använda datorhjälpmedel ska kommunen stå till tjänst med muntlig eller skriftlig information.

3a. Ökad digital delaktighet

Den digitala delaktigheten ska öka för personer med kognitiva funktionsnedsättningar, medfödda eller uppkomna efter skallskada, stroke eller liknande orsak, som fått försämrad läs- och skrivförmåga, nedsatt kommunikationsförmåga samt försämrat minne. Denna verksamhet ska organiseras antingen genom kommunens vuxenutbildning, ideell förening eller studieförbund.

Aktivitet 2022: Digital träning individuellt eller i grupp för personer med kognitiv funktionsnedsättning.

Kostnad och Ansvar: 50000 kr från tillgänglighetsplanen.

3b. Tillgänglig kommunal information

Tjänsten "Teletal" erbjuder telefonstöd vid tal-, röst- och språksvårigheter då ena eller båda parter har behov av stöd för att genomföra samtalet. Teletal är en kostnadsfri tjänst som nås på tel: 020-22 11 44. Tjänsten har öppet månfre 8-20 och lör-sön 12-16. Information om Teletal bör föras in på kommunens hemsida.

Aktivitet 2022: Fortsatt utveckling av tillgänglig kommunal information

Kostnad: Inom ordinarie budgetramar.

Ansvar: Arbetsgruppen Tillgänglig information och kommunikationsenheten.

3c. Välfärdsteknik utvecklas tillsammans med brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning

Välfärdsteknik; digitala stöd och tjänster som utvecklats för *den enskilde brukaren* och som syftar till att bidra till ökad trygghet, aktivitet, delaktighet och självständighet hos brukaren.

Aktivitet 2022: Uppföljning av de medborgardialoger kring välfärdsteknik som genomförts under 2020

Kostnad och ansvar: Äldre- och omsorgsförvaltningen

Aktivitet 2022: Äldre- och omsorgsnämnden bör ta fram en plan för både medborgardialog och införande av välfärdsteknik

Kostnad och ansvar: Äldre- och omsorgsförvaltningen

4. Bebyggd miljö, samhällsplanering, Transport

Mål 4:

Den fysiska miljön ska vara tillgänglig. Det innebär att bostäder, lokaler och utemiljöer ska kunna användas av alla.

Framsteg har gjorts under 2000-talet för att kommunen ska bli mer tillgänglig för personer med funktionsnedsättning. Det största behovet finns inom barn och utbildningsförvaltningens lokalbestånd. Barn- och utbildningsförvaltningen avsatte 2007 - 2010 medel för att åtgärda enkelt avhjälpbara hinder i kommunens skolor och förskolor.

En åtgärdsplan för kommunens utemiljö togs fram år 2008 som visade att kostnaden för att åtgärda enkelt avhjälpbara hinder uppgick till drygt 30 miljoner, där förbättrad belysning stod för nästan hälften av åtgärdskostnaderna. Under åren 2011 - 2015 har ett antal busshållplatser och övergångsställen i centrala Bollmora fått en förbättrad tillgänglighet. Fortsatta förbättringar är nödvändiga, särskilt när det gäller busshållplatsen i Tyresö centrum, samt övergångsställen som behöver få förbättrad tillgänglighet.

I lekparkerna i Tyresö centrum och i Fornuddsparken har tillgängligheten tillgodosetts på ett bra sätt. Men de bör också förses med solskydd.

De kommunala naturvandringarna är mycket uppskattade.

I kommunens arbete med detaljplaner och i bygglovshandlingen finns kommunens tillgänglighetshandbok som vägledning. Som exempel kan nämnas att den nya typen av övergångsställen fungerar bra både för gångtrafikanter och rullstolar.

4a. Uppföljning av tillgänglighetsinventeringen av kommunens lokaler från 2002

Åtgärder har genomförts löpande för att förbättra tillgängligheten till kommunens lokaler och vid om- eller nybyggnad har anvisningarna i Tillgänglighetshandboken följts. Uppföljning av vilka åtgärder som kvarstår görs löpande.

Aktivitet 2022: Ny tillgänglighetsinventering ska genomföras av kommunens lokaler med särskilt fokus på de lokaler som står till allmänhetens förfogande samt kommunhuset.

Kostnad och Ansvar: Fastighetsavdelningen.

4b. Tillgängligt kommunhus

Kommunhuset ska vara till för kommunens medborgare och måste vara tillgängligt för alla. Det behövs avsevärda förbättringar för att kommunen ska anses tillgänglig. Åtgärder behövs inom områden såsom taktila markeringar, tillgänglighetsanpassade toaletter, fungerande hörselslingor och välfungerande hissar.

Aktivitet 2022: Tillgänglighetsanpassningar av Tyresö kommunhus, med taktila markeringar, anpassade toaletter, hörselslingor samt välfungerade hissar. I utredningar som rör ett eventuellt nytt kommunhus bör tillgängligheten vara en stor del i arbetet.

Kostnad och ansvar: Fastighetsavdelningen

4c. Halvdagsutbildning om störande ljud och samtalsvänliga miljöer

Hörselskadades riksförbund avser ta fram ett kursunderlag om störande ljud i arbetslokaler, skolor och i offentlig miljö som också avses ge åtgärdsförslag på hur ljudmiljön kan förbättras. Utbildningen kan lämpligen riktas till politiker, tjänstemän samt till KFR och KPR.

Kostnad och Ansvar: KFR arbetsgrupp Fysisk tillgänglighet. Kursen genomförs 2022.

4d. Åtgärder för att förbättra tillgängligheten till offentliga lokaler för allergiska personer.

I en skolklass idag finns det i genomsnitt tre barn med astma, fyra med doft- och pollenallergi och två med födoämnesallergi/överkänslighet. Antalet barn med läkardiagnosticerad astma har ökat med 50 procent sedan 2003 (från sex till nio procent). En rapport från Socialstyrelsen visar också att allergierna bland barn ökar (Allergi i förskola och skola, 2013).

Trots det saknar många skolor och förskolor ett generellt och förebyggande allergiarbete.

Fokus ligger ofta i stället på enskilda barn med svåra besvär och på lösningar som särbehandlar barnet. Socialstyrelsens rapport visar på en rad brister i skolor och förskolor när det gäller inomhusmiljö, utomhusmiljö, anpassning av mat och undervisning. Forskning har visat att inomhusluften i skolor påverkar bland annat sjukfrånvaro, prestationer och elevernas skolresultat.

Astma- och Allergiförbundet har tagit fram en allergirond. Den bidrar till en bättre arbetsmiljö och mindre sjukfrånvaro. Det leder till friskare barn och ökar kunskapen om allergi och astma. Den bör göras årligen i skolor och

förskolor, gärna i samband med skyddsronder. Mer information finns på www.allergironden.se.

Aktivitet 2022: Genomförande av allergironden.

Ansvar: Barn- och utbildningsförvaltningen.

4d. Tillgänglighet i kommunen.

Aktivitet 2022: Tillgänglighetsöversyn ska göras av kommunens infrastruktur (till exempel busshållplatser, övergångsställen, broar och tillgänglighet till gång- och cykelvägar).

Ansvar: Stadsbyggnadskontoret

5. Social välfärd och hälsa

Mål 5:

Kommunen ska säkerställa att personer med omfattande och varaktiga funktionsnedsättningar får möjlighet att leva som andra.

5a. Säkerställd samverkan enligt LSS § 15.7

Aktivitet 2022: Äldre- och omsorgsnämnden samverkar med funktionshinderrådet innan beslut som rör personer med funktionsnedsättning tas. Äldre- och omsorgsförvaltningen rapporterar löpande till rådet hur arbetet utvecklas

Ansvar: Äldre och omsorgsnämnden samt äldre- och omsorgsförvaltningen

5b. Fritidsaktiviteter för boende i gruppboende enligt LSS

Personer med funktionsnedsättning har sämre ekonomi, motionerar mindre och tar mer sällan del av kulturutbudet. Bristande tillgänglighet gör att många exkluderas i samhället. Flera brukare rapporterar att de inte har möjlighet att komma ut på egna fritidsaktiviteter.

Aktivitet 2022: Boende i gruppboende enligt LSS erbjuds anpassade fritidsaktiviteter, till exempel funkisfestivalen, dans, måla/konst.

Kostnad och Ansvar: 100 000 kr från tillgänglighetsplanen

5c. Stöd till hälsofrämjande insatser för personer med funktionsnedsättning

Dålig hälsa är mer än tio gånger så vanligt bland personer med funktionsnedsättning. När det gäller levnadsvanor uppger personer med funktionsnedsättning i större utsträckning att de är stillasittande, att en större andel har övervikt eller fetma och att det finns fler dagligrökare jämfört med de som inte har funktionsnedsättning.

Aktivitet 2022: Hälsofrämjande insatser erbjuds personer med funktionsnedsättning (ex Hälsoförkortet, gruppaktiviteter, information)

Kostnad och Ansvar: 50 000 kr från tillgänglighetsplanen

5d. Stöd till anhöriga

I kommunens ansvar ingår att enligt Socialtjänstlagen 5 kap 10§ erbjuda stöd för att underlätta för personer som vårdar en närstående som är äldre, långvarigt sjuk eller har en funktionsnedsättning. Många anhöriga vittnar om att de inte får det stöd som behövs för att kunna hantera sin situation. Kommunen har inte tidigare haft någon anhörigkonsulent men sedan februari 2020 finns en sådan på plats.

Aktivitet 2022: Anhörigkonsulenten ska samverka med rådet i betydande frågor som rör anhörigstöd

Ansvar: Kommundirektören i samråd med ordförande samt kommunens anhörigkonsulent.

6. Kultur, idrott och fritid

Mål 6:

Kommunen ska göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning att delta i kultur- och fritidsverksamhet för att utveckla sina intressen och förmågor.

6a. Fortsatt utveckling av kultur- och fritidsaktiviteter för barn- och ungdomar med funktionsnedsättning

Tyresö kommun ska i samverkan med rådet utveckla fritidsaktiviteter för barn- och skolungdomar.

Aktivitet 2022: Fortsatt utveckling av kultur och fritidsaktiviteter

Kostnad: 50 000 kr från tillgänglighetsplanen

Ansvar: Kultur- och fritidsförvaltningen.

6b. Teckentolkning och syntolkning av ett antal kulturaktiviteter

Aktivitet 2022: Ett antal utvalda kulturaktiviteter teckentolkas och/eller syntolkas för att döva och synskadade personer ska kunna delta. Det kan till exempel handla om funkisfestivalen, Tyresö kulturdagar eller teaterföreställningar.

Kostnad: 50 000 kr från tillgänglighetsplanen

Ansvar: Arbetsmarknads- och socialförvaltningen i samverkan med KFR

6c. Naturguidningar som även passar personer med funktionsnedsättning

För att stärka intresset och möjligheten till naturupplevelser för personer med funktionsnedsättning har också en verksamhet med naturguidningar kommit igång. Naturguidningarna vänder sig till bl.a. särskolan, KomAn-projektets mobiliseringsgrupper och de lokala funktionshinderföreningarna. Även den fysiska tillgängligheten till naturområden har förbättrats genom åtgärder vid Dyviks lövängar och Kolardammarna.

Aktivitet 2022: Naturguidningar för personer med funktionsnedsättning genom kontakter med skolan och lokala föreningar samt gruppboenden och övriga mobiliseringsgrupper i kommunen.

Kostnad och Ansvar: Kultur- och fritidsförvaltningen

6d. Föreningsstöd för föreningar som arbetar aktivt med tillgänglighet

För att stärka möjligheterna till deltagande i föreningsliv så kan föreningar som aktivt arbetar med projekt som syftar till att öka tillgängligheten på arrangemang eller aktiviteter söka pengar från kommunala funktionshinderrådet för detta.

Aktivitet 2022: Tillgänglig göra fler aktiviteter för personer med olika typer av funktionsnedsättningar

Kostnad: 200 000 kr från tillgänglighetsplanen

Ansvar: Föreningar tillsammans med funktionshinderrådet.

7. Utbildning

Mål 7:

Kommunen ska säkerställa att alla elever ges bästa möjliga förutsättning för lärande och utveckling. Elever med funktionsnedsättning, oavsett om de läser enligt grundsärskolan eller är integrerade i grundskolan, ska ges möjlighet att uppnå godkända betyg i svenska, engelska och matematik .

Arbetsgruppen Utbildning och Arbete tycker att Kommunplanen visar rätt väg framåt i och med prioriteringarna "En skola som ger alla barn och unga likvärdiga möjligheter", "att tidigt identifiera elever som är i behov av särskilt stöd så att rätt insatser kan sättas in i tid." samt "En god elevhälsa med tydligt preventivt arbete", "Det borde vara en självklarhet att alla elever ska lämna grundskolan med godkända betyg".

8. Arbete och försörjning

Mål 8:

Kommunen ska tillsammans med myndigheter och institutioner skapa förutsättningar till arbete och inkomst eller daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättning.

Arbete eller meningsfull sysselsättning är en av de viktigaste faktorerna för att känna sig delaktig i samhället.

Ungdomar med funktionsnedsättning har särskilt svårt att komma in på arbetsmarknaden och Tyresö kommun har en särskilt viktig funktion som arbetsgivare att inom ramen för vuxenutbildningen tillhandahålla yrkesutbildningar tillgängliga för personer med funktionsnedsättning

8a. Feriejobb

Aktivitet 2022: Av kommunens feriejobb för ungdomar ska minst 10% gå till ungdomar med funktionsnedsättning. Utbildad handledare ska se till att ungdomarna tas emot på rätt sätt utifrån deras funktionsnedsättning.

Kostnad och Ansvar: Socialförvaltningen.

8b. Praktikplatser och handledarutbildning

Aktivitet 2022: Aktivt arbeta för att rekrytera praktikplatser och arbetstillfällen med inbegrip, "supported employment" eller andra anställningsstöd från Arbetsförmedlingen speciellt för funktionsnedsatta. Kommunen behöver även kvalitetssäkra handledares kunskap på dessa praktikplatser/arbetstillfällen och erbjuda eller koordinera handledarutbildning i de fall det behövs för att garantera den arbetssökande med funktionsnedsättning.

Sammanlagda kostnader för KFR,

Mål 1 – 8, aktiviteter år 2022

	Verksamhet	Belopp (kr)	Sida
3	Ökad digital delaktighet	50000	19
a			
5	Fritidsaktiviteter för boende i gruppboende enligt LSS	100000	26
b			
5c	Stöd till Hälsöfrämjande insatser för personer med funktionsnedsättning	50000	26
.			
6	utveckling av fritidsaktiviteter för barn- och ungdomar med funktionsnedsättning	50000	27
a.			
6	Teckentolkning och syntolkning av kulturaktiviteter	50000	27
b			
6	Föreningsstöd	200000	
d			
	Summa	500000	